

Szegedi egyetemi tanár a dorpati egyetem jubileumán

A diszmagyar, mint „a szegedi egyetemi tanárok uniformisa”

Az elmúlt napokban tartották meg az Isztországi Tartuban az egyetem háromszázéves jubileumát, amelyen dr. Csekey István szegedi egyetemi tanárt díszdoktorrá avatták. A fényes külsőségek között megrendezett ünnepségekről most a következő sorokat kaptuk Tartuból:

Tartu, július. Az észti lapok egyértelműleg állapítják meg, hogy az észti köztársaság fennállása óta a legfényesebb ünnepség a tartui (dorpati) egyetemnek minap felolyt háromszázéves alapítási ünnepe volt. 1832 június 30-án írta alá Gusztáv Adolf a dorpati egyetem alapítólevelét, ezt az évfordulót ünnepelte most a kis balti ország. Ünnepeinek különös fényt és politikai jelentőséget adott, hogy azon az alapító nevének viselője, Gusztáv Adolf svéd trónörökös is megjelent.

Az Alma Mater Tartuensis jubileumán vagy 150 külföldi képviselő jelent meg a 70 ezer lakosú Embach-parti Athénben, vagy észak Heidelberg-jában, ahogy Dorpatot nevezik. Amerikából, Fokvárosból, sőt Izland szigetéiről is jöttek delegátusok. Érdekes, hogy a kisántant államai és Szovjetország nem küldöttek ki egyetemlekről professzorokat. Ellenben megjelent a tallini (revalli) orosz követ és feltűnést keltett, hogy amikor a diplomáciai kar az észti államfő és a svéd trónörökös kíséretében az evangélikus egyetemi templomhoz érkezett, a szovjetkóvet kivált a sorból és a templom ajtajából visszafordult.

Az ünnepélyen a svéd trónörökös hosszabb beszédet olvasott fel és nagy melegséggel üdvözölte a tartui egyetemet. Az ünnepi aktus során 38 külföldi tudóst és négy belföldi kiváltságot avattak díszdoktorrá. A rektor az első díszdoktori diplomát az államfőnek adta át, majd óriási lelkesedés közt a svéd trónörökösnek.

A tiszteletbeli doktorok sorában volt Csekey István szegedi egyetemi tanár, aki nyolc éven át volt a dorpati egyetemnek professzora és az ottani magyar intézet alapító-igazgatója. Amikor a francia alfabet szerint Magyarországra került a sor, Sándor finn professzorral együtt hatalmas éljenzés közben lépett díszmagyarjában a pódiumra. Zavarosan hatott, hogy a Magyar Tudományos Akadémiát finn tudóssal képviseltették. Csekey professzor beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Amikor a múlt év októberében bucsúztam, hogy tartui tanszékemet a szegedivel felcseréljem, a jogászöröklőt rendezett bucsulakoma alkalmával az én kedves barátom és akkor dékánom, Uleots professzor olyan vándormadárnak nevezett, mely dél felé, napugaras honából északi hazájába mindig visszatér. Most is ilyen ellenállhatatlan nosztalgiával repültem vissza a fehér hínacu nyír és a komor fényű északi hazájába, amely nekem, míg élek, második hazám fog maradni és melynek üdvéért életem utolsó lehetősége kívánok dolgozni. Aldja meg a magyarok Istene a rokon észti nép hazáját és egyetemét!

Az észti nyelven és nagy szónoki készséggel elmondott beszédét többször szaktotta félbe tapsorkán. Rendkívül kedvező benyomást tett azon bejelentése, hogy a szegedi egyetem a dorpati egyetem rektorát és praelectorát díszdoktorává választotta.

A beszédek rádióú továbbították helyszíni közvetítéssel, míg az uccán, az egyetem előtt hang-erősítővel hallgatta az egybegyűlt tömeg. A „Vaba Naa” (Szabad Ország) című napilap címlapján a következő aláírással hozta Csekey fényképét: „Dr. Csekey professzor, a magyar egyetemek képviselője Ibolyaszínű ünnepi ruhájában az egyetem aktusán. Sötétlila mentéjének vállát és színgyélét cobol; prae alkotja, kucsmájáról fehér csagtoló leng. Ez a szegedi egyetem professzori uniformisa (1), mely Tartuban oly mély benyomást tett, hogy a várakozó nép jórészt őt tartotta a svéd trónörökösnek.”

A magyar kiküldöttet az ünnepség után bemutatták Gusztáv Adolf trónörökösnek, aki így szólt Csekey doktorhoz: „Professzor ur, a nap hőse Ön volt, mert az egyellen szónoki volt, aki nekem érthetetlen nyelven beszélt, de mimikájáról szinte egész beszédét megértettem.” A svéd lapok is mind megemlékeznek a magyar kiküldött nagyhatalmú beszédéről. A „Stockholms-Tidningen” azt írja, hogy a budapesti egyetem rektorának (1) magnáskosztúme olyan halást keltett, aminőt csak régi festményeken láthatunk.

Magyar részről ott volt az ünnepélyen Cindric Egon helsinki magyar ügyvivő, továbbá Haltenberger Mihály budapesti egyetemi rendkívüli tanár, aki két évig volt a földrajz professzora a tartui egyetemen. Neki az észti külügyminiszter az észti

Sasrend parancsnoki keresztjét adta át Dr. Vörösmarty Elemér szegedi redlikolai tanár, aki őt épig volt az egyetemen a magyar nyelv lektora, a Sasrend lovagkeresztjét kapta.

B. F.

A legújabb filmprimadonna

MAGDA SCHNEIDER

brillians filmje a

BOLDOG SZIVEK

és Félix Brascart az autóban

(önagysága szíllőre)

szerep, esztétikák a Belvárosi Moziban.

Telket vásárolt a Társadalombiztosító, a város kétévi előleget folyósított, mégsem építik fel az OTI szegedi székházát

A város felierjesztése a belügyminiszterhez

(A Délmagyarország munkatársától.) A törvényhatósági bizottság június közgyűlése elhatározta, hogy felterjesztést intéz a belügyminiszterhez az Országos Társadalombiztosító Intézet Szegeden tervezett, de elhalasztott építkezése ügyében. A város hatósága a feliratot csak most küldi el. A felirattervezetet hétfőn mutatta be dr. Csonka Miklós tanácsnok a polgármesternek, aki elhatározta, hogy a közgyűlés határozatát elküldi Huszár Károlynak, az OTI elnökének is.

A felterjesztésben hivatkozik a polgármester arra, hogy az OTI éveket ezelőtt elhatározta az új székház felépítését. Erre a célra meg is vásárolta a régi székház mellett fekvő telkeket, a rajtuk lévő épületeket lebontotta és azóta a Gizella-téren, a város szívében, üres telek éktelenkedik. A város anyagi segítségét is nyújtott az intézetnek az építkezésre, amennyiben az intézet vezetőségének ki-

vánságára a város által fizetendő OTI díjakra kétévi előleget folyósított. Hivatkozik a polgármester arra is, hogy a hivatalos jelentések szerint az öregségi biztosítás díjtételeiből befolyó összegnek ezentul harminc helyett negyven százalékát fordítják beruházásokra, építkezésekre, a tervek azonban ismét csak a főváros területére vonatkoznak, a vidékre nem gondolt az intézet vezetősége. Szegeden az OTI-nak sürgős szüksége lenne az új székházra, mert hiszen köztudomású, hogy a régi székház szűk, nem felel meg rendeltetésének, nem tudja kifogástalanul teljesíteni benne az intézet a hivatalát.

A polgármester elhatározta azt is, hogy a felirat másolatát elküldi gróf Klebelsberg Kunónak, akit arra kér fel, hogy illetékes helyeken szorgalmazza a város jogos kívánságának teljesítését.

DIVATÁRUHÁZAM

Kárász ucca 3. sz. alá (Salamander cipő-áruházal szembe) helyeztem át

320a Dusan felszerelt raktáramat a t. Vevőközönség szives figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel **Tabár Péter**

Felosztják a bérlőtársak között a társas bérleteket

(A Délmagyarország munkatársától.) Az utóbbi időben sok panasz hangzott el és zavar támadt az ugynevezett társas-bérletek körül. A bérlőtársak ugyanis a földbérleti szerződés értelmében egyetemlegesen felelősek az egész bérlet béréért. Ha tehát valamelyik társ nem fizet, akkor annak a bérletbiztosítást is behajtják a többin. Így pedig rendszerint egyik társ sem fizet, ami nagymértékben növeli a földbérletbiztosítók és megnehezíti a hátralékok behajtását.

A város hatósága tulajdonképpen hivatalosan nem ismeri a társas-bérlet rendszerét. A földet az árverések alkalmával csak egy bérlőnek adja ki és csak egy bérlővel köt meg a bérleti szerződést. A társak később kerülnek az eredeti bérlő mellé és ilyenkor a város hatósága kénytelen tudomásul venni ezeket a rendszerint utólagos bejelentéseket, mert a „főbérlő” arra hivatkozik, hogy egymaga nem tudja megfizetni az egész bérlet bérért.

A hétfői tanácsülésen a polgármester vette fel ezt a kérdést és kijelentette, hogy rendet kellene teremteni ezen a téren, mert a városi súlyos anyagi károk érik a társas-bérlők egyetemleges felelőssége következtében.

— A legjobb megoldás az lenne — mondotta a polgármester —, ha az ilyen társas-bérleteket felosztanánk a társak között, ami megszüntetné az egyetemleges felelősséget. Minden bérlő csak annak a területnek a béréért lenne felelős, amelynek bérlője.

A tanács tagjai azonban megállapították, hogy ez az új rendszer igen megnövelné a

bérletek adminisztrációs munkáját, mert hiszen az eddigi 16.000 bérlő helyett legalább 40.000 bérlőt kellene nyilvántartani, mivel van olyan tízhaldas bérlet is, amelyen jelenleg nyolc társ gazdálkodik.

A polgármester azonban megállapította, hogy az adminisztrációs munka növekedése nem lehet döntő szempont a kérdés elbírálásánál, mert legfeljebb a könyvvivőséghez kisegítő munkaerőket osztanak be. Utasította a polgármester a gazdasági ügyosztályt és az ügyészséget, hogy dolgozzanak ki az ügyben megfelelő javaslatot.

Két hirtelen halál

(A Délmagyarország munkatársától.) Két hirtelen halálesetről tettek hétfőn délelőtt jelentést a szegedi rendőrségnek. Berauf Balázs Feketesas, ucca 9. szám alatt lakó 51 éves házme-ter az udvari kut mellett levő viztartályból vizet akart meríteni. Amint a vedret belemerte a tartályba, megszédült és fejével előre a tartályba zuhant. Az udvaron tartózkodók azonnal kihúzták a vízből, de Berauf ekkor már halott volt. Az orvosrendőri vizsgálat során megállapították, hogy Berauf szívbetegsége ölte meg. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

A másik hirtelen halál a rókusai temető mögött lévő csőszházban történt. Szabó István, született Szikszay Rozái be akart gyújtani a kimenet-ébe, amikor hirtelen a szívéhez kapott és holtan került el a földön. A rendőri bizottság utasítására a holtestet a törvényszéki orvostani intézetben felboncolják.